

dus een grotere nadruk te leggen op het recht op zelfbeschikking van diegene die de verklaring opstelt, is niet onredelijk. Voor het overige belet niets de betrokken personen om, in voorkomend geval in overleg met hun naasten en de betrokken beroepsbeoefenaars, regelmatig hun standpunt te heroverwegen (*Parl. St.*, Kamer, 2019-2020, DOC 55-0523/013, p. 4). Bovendien legt artikel 4, § 2, tweede lid, 2°, 3°, en 4°, van de wet van 28 mei 2002 aan de arts de verplichting op om de inhoud van de wilsverklaring te bespreken met het verplegend team of

de leden van dat team, om het verzoek van de patiënt te bespreken met de vertrouwenspersoon indien in de wilsverklaring een vertrouwenspersoon wordt aangewezen, en om de inhoud van de wilsverklaring te bespreken met de naasten van de patiënt die door de vertrouwenspersoon zijn aangewezen.

B.17. Het eerste onderdeel van het derde middel is niet gegrond.

B.18. Rekening houdend met hetgeen in B.16.2 is vermeld en zonder dat moet

worden vastgesteld of de vergeleken personen zich in situaties bevinden die objectief verschillen in het licht van de bestreden maatregel, is het niet noodzakelijk het tweede onderdeel van het middel te onderzoeken.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt het beroep.

(...)

Duidingsnoot

De wetswijzigingen van de Euthanasiewet in 2020 doorstaan de grondwettelijke toets

1. In dit arrest moest het Grondwettelijk Hof zich uitspreken over de grondwettelijkheid van de wijzigingen die met de wet van 15 maart 2020 (tot wijziging van de wetgeving betreffende de euthanasie)¹ zijn doorgevoerd aan de Euthanasiewet² en dit naar aanleiding van een beroep tot vernietiging ingesteld door verschillende natuurlijke personen.

§ 1. De bestreden wetswijzigingen

2. Voormelde wet heeft de Euthanasiewet in hoofdlijnen op drie punten gewijzigd.

De eerste wijziging heeft betrekking op de wilsverklaring inzake euthanasie of de euthanasieverklaring. Waar de euthanasieverklaring voorheen slechts een geldigheidsduur had van 5 jaar³, heeft de wetwijziging van 2020 een onbeperkte geldigheidsduur ingevoerd voor de euthanasieverklaring.

De tweede wetwijziging heeft tot doel de collectieve gewetensclausules te verbieden waarmee bepaalde zorginstellingen verbieden om binnen hun muren euthanasie toe te passen. De wetwijziging voorziet dat geen enkele, al dan niet schriftelijke, clausule een arts mag beletten om met inachtneming van

1. Over deze wetswijzigingen, zie C. LEMMENS, “Overzicht en bespreking van de wijzigingen aangebracht aan de euthanasiewetgeving door de wet van 15 maart 2020: goed bedoeld maar verwarrend en gemiste kansen”, *T.Gez.* 2020-21, afl. 3, 206-221; L. VAN KEYMEULEN, “Een doorlichting van de Euthanasiewet anno 2021” in V. VAN DEN EYNDE (ed.), *Euthanasierecht in België. De wet in verandering (?)*, Gent/Turnhout, Story Publishers, 2021, (19) 25-30.
2. Wet 28 mei 2002 betreffende de euthanasie, BS 22 juni 2002.
3. Art. 4, § 1 (oude) Euthanasiewet stipuleerde immers: “Met de wilsverklaring kan alleen rekening gehouden worden indien zij minder dan vijf jaar vóór het moment waarop betrokkene zijn wil niet meer kan uiten, is opgesteld of bevestigd.”

Annotation

Les modifications apportées à la loi relative à l’euthanasie en 2020 passent le test constitutionnel

1. Dans cet arrêt, la Cour constitutionnelle a été appelée à se prononcer sur la constitutionnalité des modifications apportées par la loi du 15 mars 2020 (visant à modifier la législation relative à l’euthanasie)¹ à la loi relative à l’euthanasie², et ce à la suite d’un recours en annulation introduit par différentes personnes physiques.

§ 1^{er}. Les modifications de loi attaquées

2. La loi précitée a essentiellement modifié la loi relative à l’euthanasie sur trois points.

La première modification concerne la déclaration anticipée d’euthanasie ou déclaration d’euthanasie. Alors que la déclaration d’euthanasie avait précédemment une durée de validité limitée à cinq ans³, la modification de loi de 2020 lui a conféré une durée de validité illimitée.

La deuxième modification vise à interdire les clauses de conscience collective par lesquelles certains établissements de soins interdisent la pratique de l’euthanasie en leur sein. La modification de loi prévoit qu’aucune clause écrite ou non écrite ne peut empêcher un médecin de pratiquer une eutha-

1. Concernant ces modifications de loi, voir C. LEMMENS, « Overzicht en bespreking van de wijzigingen aangebracht aan de euthanasiewetgeving door de wet van 15 maart 2020: goed bedoeld maar verwarrend en gemiste kansen », *Rev. dr. santé*, 202-21, fasc. 3, 206-221 ; L. VAN KEYMEULEN, « Een doorlichting van de Euthanasiewet anno 2021 », in V. VAN DEN EYNDE (éd.), *Euthanasierecht in België. De wet in verandering (?)*, Gand/Turnhout, Story Publishers, 2021, (19) 25-30.
2. Loi du 28 mai 2002 relative à l’euthanasie, *M.B.*, 22 juin 2002.
3. L’article 4, § 1^{er}, de l’(ancienne) loi relative à l’euthanasie stipulait en effet que « la déclaration ne peut être prise en compte que si elle a été établie ou confirmée moins de cinq ans avant le début de l’impossibilité de manifester sa volonté. »